

Gdje mogu dobiti daljnje informacije?

Dodatne informacije dostupne su putem internetske stranice o EMAS-u:

<http://ec.europa.eu/environment/emas>

Praktični vodič za male i srednje poduzetnike (MSP), s jednostavnim koracima o tome kako pripremiti male i srednje organizacije za registraciju u EMAS, mogu se pronaći u Skupu alata za MSPove (SME Toolkit) na:

http://ec.europa.eu/environment/emas/tools/sme_index_en.htm

Javne institucije mogu upravljati svojim aktivnostima zaštite okoliša na lokalnoj razini uz pomoć EMAS-a. Sljedeći skup alata pokazuje jednostavne korake koji vode do provedbe EMAS-a:

http://ec.europa.eu/environment/emas/local/pdf/la_toolkit_commission_020204_en.pdf

Svaka država članica EU odredila je nadležno tijelo koje je odgovorno za registraciju organizacija te za pružanje informacija zainteresiranim stranama, uključujući informacije o poticajima koji se izdavaju za organizacije koje se registriraju u EMAS. Detalji za kontakt, uključujući internetske stranice nadležnog tijela u vašoj zemlji, dostupni su na internetskoj stranici EMAS-a:

http://ec.europa.eu/environment/emas/tools/contacts/countrymap_en.htm

Europski sustav za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje

Unapređenje vaše okolišne i poslovne učinkovitosti

http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

Ovu brošuru prvobitno je objavila Europska komisija na engleskom jeziku 92-894-9291-0

© Europske zajednice, 2011.

Umnožavanje je dopušteno pod uvjetom navođenja izvora.

Hrvatski prijevod © 2014.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u cijelosti je odgovoran za hrvatski prijevod.

(<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel>)

Što ako organizacija već ima certifikat ISO 14001 ili koristi neformalni EMS?

ISO 14001 i EMAS imaju zajednički cilj osigurati dobro upravljanje okolišem. Ipak, prečesto ih se doživljava kao konkurentne. Europska komisija potvrdila je da ISO 14001 može poslužiti kao početna točka za EMAS. Zapravo, zahtjevi sustava upravljanja okolišem EN ISO 14001:2004 sastavni su dio EMAS-a III.

Usvajanje ISO 14001 kao elementa sustava upravljanja EMAS-a omogućit će organizacijama napredak od ISO 14001 na EMAS bez nepotrebnog dupliciranja napora. Uspješna certifikacija ISO 14001 znači da su poduzeti najvažniji koraci prema registraciji u EMAS. Dodatni uvjeti uključuju:

- **početni pregled utjecaja na okoliš:** EMAS zahtjeva izvedbu početnog pregleda utjecaja na okoliš kako bi se utvrdili aspekti utjecaja na okoliš organizacije. Međutim, kada organizacija već posjeduje sustav upravljanja okolišem (EMS) s certifikatom ISO 14001, ne mora izvršiti pregled utjecaja na okoliš prilikom nadogradnje na provedbu EMAS-a, ako su aspekti utjecaja na okoliš navedeni u Prilogu I. u potpunosti obuhvaćeni u certificiranom EMS-u;
- **potvrda ministarstva o pravnoj usklađenosti:** organizacija registrirana u EMAS mora dokazati da je potpuno usklađena s propisima o zaštiti okoliša;
- **obveze trajnog unapređenja okolišne učinkovitosti:** organizacija koja se želi registrirati u EMAS mora se obvezati na kontinuirano poboljšanje okolišne učinkovitosti. Okolišnu učinkovitost ocjenjuje ovlaštenik za poslove zaštite okoliša;
- **uključenost zaposlenika i otvorenost za javnost:** organizacija registrirana u EMAS mora pokazati otvoreni dijalog sa zaposlenicima i zainteresiranim stranama, uključujući dionike, lokalne vlasti i dobavljače;
- **verificiranu izjavu o okolišu:** organizacija treba pripremiti izjavu za javnost o svojoj okolišnoj učinkovitosti. Izjava o okolišu utvrđuje rezultate postignute u odnosu na ciljeve zaštite okoliša i buduće korake koje je potrebno poduzeti u svrhu trajnog unapređenja okolišne učinkovitosti organizacije.

Korak do izvrsne učinkovitosti – prijelaz s neformalnog EMS-a na EMAS

Uz ISO 14001, diljem Europe postoje brojni EMS-ovi. Iako svaki EMS predstavlja vrijedan korak prema unapređenju okolišne učinkovitosti; angažirane organizacije često dosežu granice takvih sustava i osjećaju potrebu za zahtjevnijim i ambicioznijim EMS-om. Europska komisija završila je studiju o tome kako organizacije mogu nadograditi postojeći EMS na EMAS u svrhu registriranja u ovaj najviši standard za upravljanje zaštitom okoliša. Studija „Step Up to EMAS“ dostupna je na:

http://ec.europa.eu/environment/emas/documents/kit_en.htm.

Europski Sustav Ekološkog Upravljanja i Neovisnog Ocjenjivanja

Unapređenje vaše okolišne i poslovne učinkovitosti

- > Trajno poboljšanje okolišne učinkovitosti
- > Usklađenost s propisima o zaštiti okoliša
- > Verificirani podaci za izvještavanje o zaštiti okoliša

<http://ec.europa.eu/environment/emas>

Što je EMAS?

Sustav za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje (EMAS) dobrovoljna je shema Europske unije osmišljena za tvrtke i druge organizacije koje se zalažu za procjenu, upravljanje i unapređenje svoje okolišne učinkovitosti.

Suočene s rastućim očekivanjima potrošača i tržišta, organizacije imaju koristi od smanjenog utjecaja svojih aktivnosti na okoliš. Nekoć smatrana vanjskim troškom, izvrsnost u okolišnoj učinkovitosti brzo postaje poslovna prednost. Kako pitanja zaštite okoliša postaju sve složenija i brojnija, potrebno je upravljati njima na nove načine. EMAS nudi sustavan pristup.

EMAS III., posljednja revizija Uredbe o EMAS-u, koja je stupila na snagu 11. siječnja 2010. godine, uvela je više novih elemenata za unapređenje primjenjivosti i vjerodostojnosti sheme te jačanje njezine vidljivosti i dosega.

EMAS je najvjerodostojniji i najjači sustav upravljanja okolišem (EMS) na tržištu, koji ima nekoliko dodatnih elemenata u odnosu na zahtjeve međunarodne norme za sustave upravljanja okolišem EN ISO 14001:2004¹.

Izvanredna kvaliteta EMAS-a temelji se na:

- **strožim zahtjevima mjerenja i procjene okolišne učinkovitosti** u odnosu na ciljeve i zadatke, te kontinuirano unapređenje okolišne učinkovitosti;
- **usklađenosti s propisima o zaštiti okoliša** koju osigurava državni nadzor;
- **visokom angažmanu zaposlenika**;
- **temeljnim pokazateljima** zaštite okoliša koji stvaraju višegodišnju usporedivost unutar i između organizacija
- pružanju informacija široj javnosti putem **verificirane izjave o okolišu**;
- **registraciji** koju vrši tijelo državne vlasti nakon verifikacije od strane akreditiranog/licenciranog verifikatora za okoliš.

EMAS je osmišljen kako bi pomogao organizacijama da unaprijede svoju okolišnu učinkovitost istovremeno jačajući svoju konkurentnost, npr. putem učinkovitijeg korištenja resursa.

Registracija u EMAS omogućuje organizacijama da pokažu dionicima kao što su klijenti, regulatorna tijela i građani, da procjenjuju, upravljaju i smanjuju učinak svojih aktivnosti na okoliš. Logotip EMAS-a može se koristiti kao marketinški ili prodajni alat za promicanje izvrsnosti organizacije s aspekta okolišne učinkovitosti.

Tko sudjeluje u EMAS-u?

EMAS je primjenjiv u svim sektorima i otvoren svim vrstama organizacija u javnom i privatnom sektoru koje žele poboljšati svoju okolišnu učinkovitost. Uvođenjem EMAS-a III., ta shema dozvoljava državama članicama da omoguće registraciju u EMAS i organizacijama izvan EU-a (EMAS Global).

Jednostavna metodologija EMAS-a čak omogućuje uvođenje sheme u mala i srednje-velika poduzeća (MSP) s manje financijskih i ljudskih resursa ili ograničenom vlastitom ekspertizom. Revidirani ciklusi neovisnog ocjenjivanja unapređuju primjenjivost sheme na MSP-e. Mogućnost jedne korporativne registracije smanjuje administrativno i financijsko opterećenje organizacijama s više lokacija. Tijelima lokalne vlasti EMAS pomaže oko pojednostavljenja aktivnosti i zahtjeva zaštite okoliša, npr. u administraciji, građevini, zdravstvu i obrazovanju.

Provedba EMAS-a korak po korak

Da bi imala prednosti od registracije u EMAS, organizacija treba izvršiti sljedeće korake:

1. Izvršiti pregled utjecaja na okoliš

Organizacija treba izvršiti verificirani početni pregled utjecaja na okoliš, uzimajući u obzir sve aspekte zaštite okoliša od aktivnosti, proizvoda i usluga organizacije, metode za njihovu procjenu, zakonski i regulatorni okvir organizacije te postojeću praksu i postupke upravljanja okolišem.

2. Usvojiti politiku zaštite okoliša

Registracija u EMAS zahtjeva da organizacija usvoji politiku zaštite okoliša i obveže se na usklađenost sa svim relevantnim propisima o zaštiti okoliša kao i na postizanje trajnog poboljšanja svoje okolišne učinkovitosti.

3. Uspostaviti EMS

Na temelju rezultata pregleda utjecaja na okoliš i politike (ciljeva) potrebno je uspostaviti EMS. EMS je usmjeren na postizanje ciljeva politike zaštite okoliša organizacije koju definira uprava. Sustav upravljanja treba odrediti odgovornosti, ciljeve, sredstva, operativne postupke, potrebu za obukom, praćenje i komunikacijske sustave.

4. Provesti unutarnju procjenu utjecaja na okoliš

Nakon uspostave EMS-a potrebno je provesti procjenu utjecaja na okoliš. Procjena posebice procjenjuje postoji li sustav upravljanja te je li usklađen s politikom i programom organizacije. Procjena također provjerava je li organizacija u skladu s relevantnim regulatornim zahtjevima zaštite okoliša.

5. Pripremiti izjavu o okolišu

Organizacija treba osigurati izjavu za javnost o svojoj okolišnoj učinkovitosti. Izjava o okolišu utvrđuje rezultate postignute u odnosu na ciljeve zaštite okoliša i buduće korake koje je potrebno poduzeti u svrhu kontinuiranog unapređenja okolišne učinkovitosti organizacije.

6. Neovisna verifikacija od strane verifikatora EMAS-a

Verifikator EMAS-a kojeg je akreditiralo akreditacijsko tijelo za EMAS države članice mora ispitati i verificirati pregled utjecaja na okoliš, EMS, postupak revizije i izjavu o okolišu.

7. Prijaviti se nadležnom tijelu države članice

Verificirana izjava šalje se odgovarajućem nadležnom tijelu za EMAS za registraciju i postaje dostupna za javnost.

8. Koristiti verificiranu izjavu o okolišu

Izjava o okolišu može se koristiti za izvještavanje o učinkovitosti u marketingu, procjeni lanca opskrbe i nabavi. Organizacija može koristiti informacije iz verificirane izjave za plasiranje svojih aktivnosti s logotipom EMAS-a, procijeniti dobavljače u odnosu na zahtjeve EMAS-a te davati prednost dobavljačima koji su registrirani u EMAS-u.

Koje su prednosti sudjelovanja u EMAS-u?

EMAS donosi brojne prednosti organizacijama koje sudjeluju u shemi. One uključuju:

(I) Poboljšanu okolišnu i financijsku učinkovitost

- visokokvalitetno upravljanje zaštitom okoliša
- učinkovitost korištenja resursa i niži troškovi

(II) Poboljšano upravljanje rizicima i mogućnostima

- jamstvo potpune usklađenosti s propisima o zaštiti okoliša
- smanjeni rizik od novčanih kazni prema propisima o zaštiti okoliša
- regulatorna olakšica
- pristup deregulatornim poticajima

(III) Poboljšanu vjerodostojnost, ugled i transparentnost

- neovisno potvrđene informacije o zaštiti okoliša
- uporaba logotipa EMAS kao marketinškog alata
- povećane poslovne prilike na tržištima na kojima su važni procesi zelene proizvodnje
- bolji odnosi s klijentima, lokalnom i širom zajednicom, kao i regulatornim tijelima

(IV) Poboljšanu motivaciju i osnaživanje zaposlenika

- poboljšano radno okruženje
- poboljšana predanost zaposlenika
- veća sposobnost izgradnje timova

Zajedno ove točke vode do tri prepoznatljiva obilježja EMAS-a:

Učinkovitost – Vjerodostojnost – Transparentnost

Velik broj država članica pruža financijske poticaje organizacijama s EMAS-om. Na primjer, ovisno o mjestu gdje se nalaze, organizacije s EMAS-om mogu imati koristi od većih vremenskih razmaka između inspeksijskih nadzora, smanjenih naknada za dozvole, brzog dobivanja dozvola i poboljšanog pristupa financiranju.

Za više informacija kontaktirajte nacionalno nadležno tijelo u svojoj državi.

<http://ec.europa.eu/environment/emas>

¹ Nadalje: ISO 14001.